

Základná umelecká škola Štefánikova 20, 071 01 Michalovce

Školský vzdelávací program pre prvú časť prvého stupňa základného štúdia primárne umelecké vzdelávanie – ISCED 1 B Predmet : Hra na klavíri

Názov predmetu	Hra na klavíri
Ročník	Prvý
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Učebný plán	č. 3
Stupeň vzdelania	ISCED 1B primárne umelecké vzdelávanie
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program ZUŠ v SR
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce, Iskrenie talentov
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský
Spracoval	Ľudmila Čuchranová
Koordinátor ŠkVP	Ľudmila Čuchranová
Schválené dňa	27.júna 2013

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Klavír patrí medzi jeden z najpopulárnejších hudobných nástrojov. Jeho zvukový rozsah umožňuje široké možnosti hudobného vyjadrenia. Hudobnú predstavu a emócie transformuje klavirista pohybom tela, rúk a prstov do klávesov. V podstate týmito pohybmi reguluje dynamiku, silu hry. Je už len vecou šikovnosti a fyzickej kondície každého klaviristu ako svoju predstavu o interpretácii pretransformuje, a aby výsledný efekt týmto predstavám zodpovedal a hudba sa páčila aj poslucháčom. Štúdium hry na klavíri v ZUŠ poskytuje žiakom základy odborného hudobného vzdelania – primárne a nižšie sekundárne vzdelanie. Rozvíja hudobné zručnosti – technické, výrazové, pestuje rozvoj vôľových vlastností, vychováva amatérskeho interpreta hudby a vnímavého poslucháča hudobných diel. Rozvoj kľúčových kompetencií absolventa ZUŠ pokračuje štúdiom na stredných školách typu konzervatória.

Správnym a pravidelným cvičením žiak dosiahne schopnosť, ktorá mu umožní interpretáciu skladieb rozmanitých žánrov a štýlových období. Obsah predmetu zahŕňa hru z listu, komornú, súborovú a orchestrálnu hru, ako aj základy improvizácie a štúdium transpozície.

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecné ciele:

Prebudiť u žiaka túžbu preniknúť do sveta hudby, podporiť prirodzenú zvedavosť žiaka o nové zážitky. Nevtieravým spôsobom učiť žiaka milovať hudbu a svoj nástroj, inšpirovať ho vlastnou tvorivosťou a príkladom.

Špecifické ciele

Kognitívne :

- Plynule čítať notový zápis so zaeľovaním rytmických hodnôt.
- Uvedomele hrať pamäti.

Afektívne :

- Emocionálne prežiť skladby.
- Rozlišovať charakter skladby.
- Porovnať rôzne spôsoby vlastnej aj počúvanej interpretácie skladby.

Psychomotorické :

- Stvárniť na nástroji hudobnú predstavu.
- Aplikovať dynamické znamienka v hre na nástroji.
- Rozvíjať sluchovú vnímavosť.

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- rozlíšiť spôsob tvorenia tónov pri hre legata, zdvihu, staccata,
- riešiť problematiku hry ligatury, prima a secunda volty, repetície
- uvoľnene sedieť pri nástroji a správne dýchať,

Kognitívna oblasť:

- pomenovať tóny hudobnej abecedy,
- čítať notový zápis,
- určiť základné tempové kontrasty,
- vysvetliť dynamiku tónov.

Afektívna oblasť:

- vystihnúť charakter danej hudobnej myšlienky v hudobnej skladbe,
- zvoliť správne tempo pre interpretáciu skladby,

Psychomotorická oblasť:

- synchronizovať tóny pri hre na klavíri so základnými metricko-rytmickými hodnotami,
- preukázať schopnosť použitia prstovej techniky pri rýchlejších tempách,
- usporiadať pravidelné dýchanie pri hre v hudobných skladbách

Výchovno-vzdelávacie stratégie

Základné kľúčové kompetencie a spôsobilosti žiaka v prvom ročníku rozvíjame nasledovne:

1. Sociálno-komunikačné spôsobilosti

Vo vyučovanom predmete hra na trúbke využívame pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré smerujú k tomu, aby žiaci vedeli:

- kultúrne a súvisle sa vyjadrovať, používať základnú hudobnú a nástrojovú terminológiu primeranú veku a schopnostiam žiaka,
- aktívne počúvať, sústredene pracovať a náležite reagovať,
- uplatniť ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádzajú do kontaktu.

2. Spôsobilosti v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov,
- v každodenných situáciách mať schopnosť používať modely logického a priestorového myslenia a prezentácie:
 - interné a verejné žiacke koncerty,
 - interpretačná prehliadka v hre na klavíri.
- Rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k tvorivosti.
- Uvedomele pracovať s rytmickým pôdorysom skladby.

3. Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- počúvať digitálne zdroje.

4. Spôsobilosti učiť sa učiť sa

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- spoľahlivo a úspešne zaznamenávať a zapamätávať si informácie, spomenúť si na ne a využívať ich pri praktickej zručnosti v hre na klavíri,
- vytrvalo, iniciatívne a samostatne sa učiť a získavať informácie,
- hodnotiť informácie a využívať ich aj v medzipredmetových vzťahoch.

5. Spôsobilosť riešiť problémy

„*Schopnosti tvorivo riešiť problémy*“ môžeme využiť vo viacerých predmetoch tým, že vytvoríme pre žiakov motivačné a aktivizujúce pracovné prostredie a podmienky na riešenie praktických a teoretických problémových úloh a situácií,

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- hľadať a využívať rôzne informácie,
- skúšať viaceré možnosti riešenia problému,
- overovať správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikovať pri podobných alebo nových problémoch.

6. Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- vytvárať si pozitívny sebaobraz, ktorý podporuje sebadôveru a sebarozvoj,
- uvedomovať si svoje silné a slabé stránky ako svoje tvorivé a rozvojové možnosti,
- uvedomovať si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizovať,
- kontrolovať vlastné konanie a vedieť odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- mať zodpovednosť a schopnosť dodržiavať dohody.

7. Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- tvoriť a prijímať umenie,
- pomenovať druhy umenia, ich špecifické zákonitosti a vyjadrovacie prostriedky,
- vyjadriť svoj názor i vkus,
- ovládať základné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu).

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy práce:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Základy hry na nástroj	<ul style="list-style-type: none"> • slovná metóda • názorná metóda • praktická metóda • reproduktívna metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
2. Hudobno-teoretické poznatky	<ul style="list-style-type: none"> • analyticko – syntetická metóda • deduktívna metóda • informačno-receptívna metóda • problémový výklad 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
3. Hudobno-výrazové prostriedky	<ul style="list-style-type: none"> • reproduktívna metóda • heuristická metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • počúvanie hudobných nahrávok a interpretácie učiteľom

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1. Základy hry na nástroj	Klavírna škola podľa výberu	- videotecnika, CD, DVD, - zvukové pomôcky:	ilustrácie	- internet
2. Hudobno-teoretické poznatky	Klavírna škola podľa výberu	Prehrávač, vzorový prednes učiteľa		- knižnica
3. Hudobno-výrazové prostriedky	Klavírna škola podľa výberu	- videotecnika, CD, DVD - zvukové pomôcky: typy nástrojov – trúbky v rôznom ladení		internet

Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	KOMPETENCIE	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY	KRITÉRIA HODNOTENIA	METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA
1. Základy hry na nástroj	Učiť žiaka ovládať: <ul style="list-style-type: none"> • správne návyky pri hre na klavíri: držanie tela, sedenie pri nástroji, dýchanie <ul style="list-style-type: none"> • tvorenie tónu • čítanie notového zápisu • čítanie rytmického zápisu a jeho realizácia v hre • uvedomelá aplikácia dynamických znamienok v hre 	Žiak si má osvojiť: <ul style="list-style-type: none"> • správne sedenie pri hre • správna poloha ruky na klaviatúre • uvoľnené zápästia • uvedomelá práca s celým hracím aparátom 	Žiak zvládol: základné návyky pri hre: <ul style="list-style-type: none"> • správna poloha ruky na klaviatúre • uvoľnené zápästia • uvedomelá práca s celým hracím aparátom 	<ul style="list-style-type: none"> • práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie základných návykov pri hre na trúbke • pochvala, povzbudenie, kritika • autoevalvácia • motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov • triedna besiedka, interný koncert, kultúrne vystúpenie, verejný koncert
2. Hudobno-teoretické poznatky	Učiť žiaka ovládať: <ul style="list-style-type: none"> • hudobnú abecedu • notopis • základné metricko-rytmické delenie 	Žiak si má osvojiť: <ul style="list-style-type: none"> • pomenovať tóny hudobnej abecedy • čítať notový zápis a aplikovať ho v hre • synchronizovať tóny 	Žiak zvládol: <ul style="list-style-type: none"> • pomenovanie tónov hudobnej abecedy • čítanie notového zápisu 	<ul style="list-style-type: none"> • práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie hudobného zápisu

		pri hre so základnými metricko-rytmickými hodnotami	<ul style="list-style-type: none"> • zapojenie metricko-rytmických hodnôt do hry 	<ul style="list-style-type: none"> • pochvala, povzbudenie, kritika • sebahodnotenie
3. Hudobno-výrazové prostriedky	<p>Učiť žiaka ovládať:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristiku tónu • silu tónu: dynamika • rozoznávanie intervalových vzdialeností medzi tónmi: výška tónov • rozoznávanie rôznych farieb tónov podľa typov trúbok: tempo sledu tónov 	<p>Žiak si má osvojiť: rozlíšiť na tóne jeho:</p> <ul style="list-style-type: none"> • silu, dynamické rozdiely: <ul style="list-style-type: none"> - piano - mezzoforte - forte • výšku: intervalové vzdialenosti medzi tónmi • farbu: použiť rôzne typy trúbky, tempo v danej skladbe 	<p>Žiak zvládol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšenie základných tónových vlastností: <ul style="list-style-type: none"> - výška - sila - farba 	<ul style="list-style-type: none"> • práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie použitia základných tónových vlastností pri hre na trúbke • pochvala, povzbudenie, kritika • autoevalvácia • motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov • triedne besiedky, interný koncert, kultúrne vystúpenie, verejný koncert